

שבועת הרופא

כל רופא, בישראל ובעולם, נשבע עם תום לימודיו שבועה המדריכה אותו במילוי תפקידו. בשבועתו מתחייב הרופא לעתיד לפעול ביושר ובכל יכולתו למען החולה ולהיות נאמן תמיד למקצועו ללא שיקולים זרים. השבועה הזאת, שיסודה בשבועה העתיקה שחוברה על ידי היפוקרטס, קיימת היום בעולם בכמה גרסאות. בשנת 1952 היא קיבלה לבוש עברי על ידי ד"ר ליפמן היילפרין, מנהל המחלקה הנירולוגית בבית החולים הדסה בירושלים.

פרחי הרפואה

אתם ניצבים היום כולכם לפני¹ מוריהם בדרכי הרפואה וחוקותיה, לעברכם בברית¹ הרפואה למען תקיימו את תורתה בכל מאוזכם² בשום שכל וביושר לבב³, ולמען קום דור רופאים דרוכי-מעש ואמוני-יעוד לעזרת האדם הדווי.

וזאת הברית אשר אנוכי כורת אתכם היום⁴ לאמור:

על משמרתכם הופקדתם יומם ולילה⁵, לעמוד לימין החולה במצוקתו בכל עת ובכל שעה⁶.

ושמרתם עד מאוד חיי האדם מרחם אמו⁷, והיה שלומו ראש חרדתכם כל הימים,

ועזרתם לאדם החולה באשר הוא חולה, אם גר, אם נוכרי ואם אזרח⁸, אם נקלה ואם נכבד⁹.

והשכלתם להבין לנפש החולה, לשובב¹⁰ את רוחו בדרכי תבונות¹¹ ובהבנת אנוש.

אל תמהרו להוציא משפט¹², ושקלתם את עצתכם במאזני החכמה הצרופה¹³, בכור הניסיון.

שמרו אמונים¹⁴ לאדם שהאמין בכם, אל תגלו סודו¹⁵ ואל תלכו רכיל¹⁶.

יחכם לבכם¹⁷ גם לבריאות הרבים, להעלות ארוכה¹⁸ למדווי העם.

תנו כבוד ויקר לרבותיכם, שנחלצו להנחותכם במעגלי¹⁹ הרפואה.

תרבו חכמה ואל תרפו, כי היא חייכם²⁰ וממנה תוצאות חיים²¹.

היזהרו בכבוד חבריכם²², כי בכבודם הם תכובדו גם אתם²³.

דברי הברית האלה קרובים אליכם מאוד בפיהם ובלבבכם לעשותם²⁴.
ועניתם כולכם אמן²⁵

אמן כן נעשה²⁶

יהיה רצון שישגא פועלכם²⁷ להאדרת מורשת הרפואה.

¹ אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אל' היכם ... לעברכם בברית ה' אל' היך ובא'לתו (דברים כט ט-יא)

² ואתבתם את ה' אל' היך, בקל-לבבך ובקל-נפשך, ובקל-מא' דב (דברים ו ה)

³ אודך, ב'י' שר לבב-- בקלמדי, משפט' צדקך (תהילים קיט ז); וגם:

תלך לפני, פאשר הלך דוד אביך בתם-לבב וב'י' שר (מלכים א' ט ד)

⁴ ז את הברית אשר אכרת את-בית ישראל אחר'י הימים ההם (ירמיהו לא לב)

⁵ על-חומ' תיך ורושלם, הפקדתי ש' מרים--פל-היום וכל-הלילה (ישעיהו סב ו)

⁶ בכל עת ובכל שעה שירצה (בבא קמא ט קט). הצרוף מופיע עוד במקומות רבים, למשל בברכת המזון (נוסה אשכנז): "ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל עת ובכל שעה".

⁷ אל-גא תהי, פמות, א'שר בצאתו מרחם אמו, ונאכל תצי בשרו. וצ'עק מ'שה, אל-ה' לאמ'ר: אל, נא רפא נא לה (במדבר יב יב-ג)

⁸ משפט א'חד יהיה לכם, פג'ר פאזרח (ויקרא כד כב)

⁹ ונגש העם, איש באיש ואיש בפ'עהו; ויהבו, הנער ב'זון, ונהגלה, בנכבד (ישעיהו ג ה)

¹⁰ נפש'י שובב; ונחני במעגל-צדק, למען שמו (תהילים כג ג)

¹¹ וקלמהו דעת, ודרכך תבונות יודיענו (ישעיהו מ יד)

¹² לאמת, יוציא משפט (ישעיהו מב ג)

¹³ צרופה אמרתך מא' ד (תהילים קיט קמ)

¹⁴ פתחו, ש'ערים; ויב'א גוי-צדיק, ש' מ'ר א'מנים (ישעיהו כו ב)

- ¹⁵ הולך רכיל, מגלה-סוד; ונאמן-רוח, מכסה דבר (משלי יא יג)
- ¹⁶ ל' א תלך רכיל בעמין (ויקרא יט טז)
- ¹⁷ בני, אם-תכם לבך-- ישמח לבי גם-אני (משלי יג טו)
- ¹⁸ כי אעלה ארקה לך ומכותרך ארפאך (ירמיהו ל יז)
- ¹⁹ ונתתי במעגלי-צדק, למען שמך (תהילים כג ג)
- ²⁰ כי ל' א-דבר רק הוא, מקם--פי-הוא, חייכם (דברים לב מז). בתלמוד הירושלמי המתבסס על הפסוק הזה נכתב: **כי היא חייכם** אימתי היא חייכם בשעה שאתם יגיעים בו (שביעית א ה). [ואולי היתה לכותבי התלמוד מסורת שונה שבה המילה "הוא" (הוא) נקראה "היא"?]
- ²¹ מקל-משמר, נצ'ר לבך: כי-ממנו, תוצאות חיים (משלי ד כג)
- ²² הזהרו בכבוד חבריכם (ברכות ד כח)
- ²³ יהי כבוד חברך חביב עליך כשולך (פרקי אבות ב יג)
- ²⁴ פי-קרוב אליך הדבר, מא' ד: פניך ובלבבך, לעש' תו (דברים ל יד) וגם:
לש' מרי בריתו; ולז' כרי פקדיו, לעשותם (תהילים קג יח)
- ²⁵ ונענו כל-העם ואמר, אמן (דברים כז טו)
- ²⁶ וי' אמר, ירמיה הנביא, אמן, כן יעשה ה' (ירמיהו כח ו)
- ²⁷ זכ'ר, פי-תשאיר פגלו-- אשר ש' ררו אנשים (איוב לו כד)